

Тэрээ 2006 онд "Өглөөний сонин" хэмээх их айл үүдээ нээснээс хойш 10 жилийг ардаа орхижээ. "Өдөртутмын шилдэг сонин" өргөмжлөлийг гурвантаа хүргэж, Сонины холбооноос таван ч удаа "Топ-5" сониноор шалгарч байсан Монголын өдөр

тутмын алхдагч чөлөөт хэвлэл "Өглөөний сонин" өөрийн өнгө төрх, ийтлэлийн бодлогоороо эрс ялгардаг билээ. Монгол Улсад ардчилсан чөлөөт сэтгүүл зүй үүсч хөгжихэд унэтэй хувь нэмэр оруулсан, хараат бус дэх засаглагыг

хөгжүүлэхэд түүчээ болж явваа "Өглөөний сонин"-ы үе үеийн удирдлагыг, сэтгүүлч, сурвалжлагчдад 10 жилийн ойн баярын мэнд хүргэж, бурууд хүрц, зөвд зөөлөн явахыг ерөхийн эзэрцээ уг нь мэргэн, үзэг нь хүрц байхыг хүсье.

"Монголын мэдээ" сонин, www.mminfo.mn сайтын хамт олон

Дугаарын 60 мөр

ҮЗЭЛ БОДОЛ

Халаас хоосон
төлөөлөгч түмний төлөө
зүтгэх нь юул бол

Х.НОРЖИН

Орон нутгийн ИТХ-ын ээлжигт сонгуулийн сургалчилгаа орон даяар онгөрсөн бямба гарарт албан ёсоор эхэлсэн. Улсын хэмжээнд орон нутгийн сонгуулийн 15209 нэр дэвшигч 7282 мандатын толоо өрсөлдөхөөр бүртгүүлснээс 700 гаруй нь бие даагч, бусад нь наамаас нэр дэвшжээ. Эдүгээ нэр давшигчид тойргийнхоо сонгогч олонд оорийтөө таниулахын зэрэгцээ намынхаа морийн хотөлбөрийг ямар нэг байдлаар сургалчлаад эхэлжижээ. Өчигдрийн байдлаар эрх барж буй МАН-ас нэр давшигчийн том жижиг самбурууд гудамж талбайгаар дүүрч, энд тэндгүй сонгуулийн штабаа ажилшуулж эхэлсэн байна лээ.

Үргэлжлэл нь IV нүүрт

АНХЛАН СУРАЛЦАГЧДААР ДҮҮРЭН М.ЭНХБОЛДЫН АНГИЙНХАН

ИЧИМЧИГ БОЛД

2016 оны сонгуулийн дунд
бүрэлдсэн энэ удаагийн парламентын
албан ёсны "хичээл" оноөдөр эхлэх
гэж байна. Аиныхы намрын чуулган нь.

Ээлжигт бусаар хэдхоног хураалсан

болж, төсвийн тодотголыг баталсныг
эс тоцволт тэд одоо л албан ёсоор
хурал хүйгаа хийж, жинхэнэ ажилдаа
орох гэж байна. Зөв бодлого гаргаж,
эдийн засаг "элгээрээ мөлхсөн" энэ

үед дурс орноос салгаж, төсвийн

албанацаа тэлэхгүй байх удрэгч
тээцэнд л оногодно. Хэрвээ дээдсүүд
зөв бодлого гаргахгүй бол Монгол Улс
дамжуурлаа зарлахад ганцхан хуруу л
үлдээд байна. Ийм хариуцлагатай цаг

үед эхэхж байгаа намрын чуулганы
омни "Монголын мэдээ" сонин
парламентын гишүүдийн онгийг
шинжиж байгаа юм.

Үргэлжлэл нь III-IV нүүрт

TCSO
stepbystep

Лапша Бранд

ЛАПША БРЭНД

Монголоос анх удаа Азийн наадмын шагналыг хүртлээ

Азийн Маркетингийн Холбоонос зохион байгуулсан "ASIA MARKETING EXCELLENCE AWARD" шагналыг хүртлээ. Энэхүү наадамд Монгол Улсаас ММХ-ны Ерөнхийлогч Ш.Алтанбагана болон ММХ-ны удирдлагын багийн гишүүд, ТЭСО корпораци-Агъ" ХХК-ийн төлөөлүүд оролцюу.

Энэхүү чуулганаар Вьетнам, Тайланд, Индонез, БНСУ, Бангладеш, Филиппин, Япон зэрэг орнуудын маркетингийн шилдэг кийсүүдийг хэлээцж "Asia Marketing Company of the Year" шагналыг "Century Pacific Food Inc" компани авсан бөгөөд Монгол Улсаас "Агъ" ХХК - ЛАПША брэндээр "Үндэсний ялагч"-ийн шагналыг гардан авсан юм.

Тус наадмын хувьд жил бүр Азийн орнуудад бүсчилсэн чуулга узувалтуудыг зохион байгуулж тухайн жил бүржинхээ ялагчдыг тодруулж уламжлалтai наадам юм. Эл наадам жил ирэх бүрт хүрээгээ тэлж байгааг зохион байгуулагчид онцолж байсан бөгөөд энэ удаагийн наадамд оролцогчдыг Грийнланд парк болон Самсунг компанийн музей зэрэгээр аялуулж таницуулсан нь олон орчны төлөөлгүүдийн хувьд мартагдашгүй дурсамж болон улдсэн юм.

Ингээд бид энэ удаагийн чуулгын зохион байгуулагч Азийн Маркетингийн холбоог үндэслэгч, гүүшүүн Непту Soleta Tenedero-тойц үүн хөтөлжүүлж, гүүшүүн Непту

-ASIA MARKETING EXCELLENCE AWARD" 2016 наадам энгөрөгч жилүүдээс юугаараа онцлог болж онгөрсөн бэ?

-Жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулагддаг энэхүү наадам маань БНСУ-д болж байгаа нь сайхан байна. Жил ирэх тусам хүрээгээ тэлж маш орон шалгаруулалтад оролцдог болсон энэхүү наадам энэ жил эмзгэж сөрөнүүлжгүйчэй болсон сайхан мэдээтийгээр ондөрлөө.

-Олон компаниуд өрсөлдөө. Шүүлтийн хувьд хэр нарийн болсон бэ?

-Ер нь энэхүү наадам Ази тивдээ гэлгүүг дэлхийд чансагаараа ондөрт ордог наадам гэгээрээ онцлогтой. Хүчтэй олон компаниуд өрсөлдөө. Энэ дунд анх удаа оролцон Монгол Улс бол хүн ам баатай гэхэд маш хүчтэй өрсөлдгүүн нэг байлаа. Дараа жилийн наадам Монголд болох төлөвлөгөө гарсанд би их баатай байна.

ОНЦЛОХ МЭДЭЭ

УИХ-ЫН дарга амласнаа биелүүллээ

УИХ-ын дарга, МАН-ын дарга Миеэгомбын Энхболд энэ сарын 02-ны өдөр Төв аймгийн Зуунmod хотноо шинээр баригдсан цэцэрлэгийн нээлтэд оролцюу. Мөн УИХ-ын даргын урилгаар манай үзүүд алхчал хийж буй БНХАУ-ын Коммунист Намын Төв Хорооны Улс Төрийн Товчооны Байгын хорооны гишүүн Лю Юнь Шань оролцжээ. Цэцэрлэгийг "Хангарь UB" ТББ, "Энхтайван" найрамдлын сангийн хамтын ажиллагааны хүрээнд барьж байгуулсан ажээ. Нийт 200-300 хүүхэд хүлээн авах хүчин чадалтай, хөёр давхар, гаднаа хүүхдийн тоглоомын талбайтай, олон улсын стандартын дагуу баригдсан цэцэрлэгийг УИХ-ын дарга, МАН-ын дарга Миеэгомбын Энхболдын санаачилгаар барьж байгуулсан байна. Гаднах тоглоомын талбай нь хүүхэд тоглоход зориулагдсан зөвлөвч бүхий шалтай, тоглоомууд нь олон улсын стандартын шаардлагыг хангасан, хүхэд унаж, бэртэхээ сэргийлсэн ажээ. Мөн аймгийн төв анх удаа олон улсын стандартад нийдэсэн цэцэрлэгийг баригдсан нь УИХ-ын дарга, МАН-ын дарга М.Энхболдын санаачилгаар Төв аймгийн Зуунmod хотод

баригдсан дээрх цэцэрлэг болж байна. Энэхүү цэцэрлэгийн байгууламж нь Г.Ганбаяр даргийн "Хангарь UB" ТББ, "Энхтайван" найрамдлын сангийн хамтран хэрэгжүүлсэн гурав дахь төсөл болж байгаа юм. Өнгөрөгч оны арваннэгдүгээр сард Чингэлтийг дүүргэж изэлтэй хийсэн хүүхдийн амбулатори дээрх хөёр дахь төсөл нь байв. УИХ-ын дарга, МАН-ын дарга М.Энхболдын шинээр бүрэлдсэн парламентын гишүүдээс хамгийн түрүүнд алталаа биелүүлж, тойргтоо цэцэрлэг шинээр барьсан гишүүн болж байна.

ИЛ ЗАХИДАЛ

ГОЛОМТ БАНКНЫ ЭЗЭН

Д.БАЯСГАЛАН ТАНАА

/Алтандорнод Монгол" ХХК, "Бумбат" ХХК-үүдэг шилжүүлж огох тухай/

Голомт банк нь сүүлийн жил гаруй хугацаанд шуульжийн байгууллагаар хуч түрн С.В.Пашокийн үед өөрсдийн хамтран үүсгэсэн хиймэл зээлийн ор төлбөрийг төлүүлэхээр улайран зүтгэлээ.

Хэдийгээр ОУ-ын Арбитрын шүүх, Монгол Улсын шүүхээс хүчин төгөлдөр бус худалдааны

болон аккредитивын гэрээний төлбөрийг манай компани харцуулан төхөн үндэслэлгүй болохыг тогтоосон боловч цаашид энэхүү хуул бус үйл ажиллагаанд оролцох, түүний золиос болох шаардлагагүй гэж үзэх байгаа тул "Алтандорнод Монгол" ХХК, "Бумбат" ХХК-үүдэй 100 хувийн хувьцаа, эд хөрөнгө, тусгай зөвшөөрлүүдийг бүхэлд нь Голомт банкны өмчилд шилжүүлж мэдэгдлийг 2016.09.26-нд танайд хүргүүлсэн.

Үргэлжлэл нь II нүүрт

ХААН БАНК

Авах

Зарах

АМ.ДОЛЛАР 2282.00

2295.00

ЕВРО 2524.00

2590.00

ИЕН 22.36

22.95

ФУНТ 2911.00

34.70

РУБЛЬ 37.60

341.00

ЮАНЬ 344.60

Худалдаа хөгжлийн банк

Авах

Зарах

АМ.ДОЛЛАР 2284.00

2295.00

ЕВРО 2508.00

2620.00

ИЕН 22.10

23.24

ФУНТ 2910.00

31.91

РУБЛЬ 37.40

344.70

Өчигдрийн 19.00 цагийн байдаа

МЭДЭЭЛЭЛ

ИЛ ЗАХИДАЛ

ГОЛОМТ БАНКНЫ ЭЗЭН Д.БАЯСГАЛАН ТАНАА

Үргэлжлэл.
Түрүүч нь I нүүрт

Нэг. Голомт банкны
Ни эхэмжлэлтэй
С.В.Паушокийн ИТОЧУ-
той байгуулсан худалдааны
гэрээний төлбөр 2007
онд ийсэн АГ0100080001-
АГ0100080005 дугаартай
таван аккредитивын гэрээний
төлбөрийн 2'092'490'948 иен
буюу 34.1 тэрбум төгрөг
гаргуулах хөргийг ХҮД-ийн
иргэний шүүх 2016.09.23-
нд хэлэлцэж, уг төлбөрийг
гаргуулах илтэд хууль бус
шийдвэр гарлаа.

Гэтэл дээрх гэрээнүүд нь
Япон Улсын Худалдааны
Арбитрын шүүхийн 2013.10.30-
ны одрийн №12-02, №12-03 тоот
шийдвэр, Дүүргийн иргэний
хэргийн анхан шатны 2-р
шүүхийн 2014.11.05-ны одрийн
3072/Б дугаар шийдвэрээр
хүчин төгөлдөр бус худалдааны
хэлцэлтийн дундажийн
аккредитивын хэлцэл хүчингүй
боловхыг, мөн уг гэрээний дагуу
шилжсэн мөнгийг манайх
авч ашиглаагүй бөгөөд үүний
төлбөр ямар ч машин техник
орж ирээгүй боловхыг шүүхийн
шийдвэрт маш тодорхой
дүгнэж, "Алтандорнод Монгол"
ХХК нь дээрх гэрээнээс үүссэн
төлбөр тооцог хариуцах
үндэслэлгүй боловхыг эцслэн
тогтоосон.

Гэтэл эцслэн шийдвэрд хоёр
жил онгорсон хучин төгөлдөр
шүүхийн шийдвэр байхад танай
банк хүч түрэн хууль бусаар
"Алтандорнод Монгол" ХХК-
иар дээрх таван аккредитивийн

мөнгийг төлүүлэх шийдвэрийг
гаргуулж, Монгол Улсад шүүх
нэг асуудлаар хоёр оөр шийдвэр
гаргаж болдог жишигийг
тогтоою.

Хоёр. Дээрх таван
Алакредитив нь хуурамч
худалдааны 21 гэрээгээр
дамжуулан С.В.Паушок-
Голомт-ИТОЧУ-МОПС-ийн
хийж байсан 7.1 тэрбум иен
буюу 159.7 тэрбум төгрөгийн
хууль бус санхүүгийн схемийн
нэгээнхэн хэсэг нь байсан.

Энэхүү схемээр дамжуулан
С.В.Паушок-Голомт банк нар
нь гадаад улс руу хөрөнгөө
Монголын хууль, хяналтын
байгууллагаас булагуулсан
гаргаж, Засгийн газартай
шүүхдэлцэх бэлтгээз хангаж,
хиймэл хохирол бий болгосон
бөгөөд тэрбээр алтны 68 хувийн
татварын асуудлаар Монгол
Улсын Засгийн газрыг ОУ-ын
арбитрын шүүхэд огцо нэг тэр-
бум гаруй амдолларын хохирол
нэхэмжилсэн. Мөн манай
хууль, хүчиний байгууллага
түүнд их хэмжээний татвар
төлөхөөс санаатай зайлсхийсэн
үндэслэлээр эрүүгийн хэрэг
үүсгэн шалгасан.

С. В. П. а у ш о к - И Т О Ч У -
ГОЛОМТ нар нь тухайн үеийн
ханшаар 120 сая амдолларын
машин техник, мөнгөн
хөрөнгийг ИТОЧУ-гаас авч
Монголтууруулахгүйгээр ОХУ
дахь дундын МОПС компани
руу шилжүүлэн авч, харин
Монгол дахь "Алтандорнод
Монгол" ХХК дээр огт аваагүй
бараа, техникийн хиймэл ор
үүсгэсэн. Энэхүү ажиллагаанд
Голомт банк нь тухайн үедээ
өөрийн хөрөнгөс хэт давсан
үнийн дүнгээр /уг нь "Банкны
тухай хууль"-иар өөрийн
хөрөнгийн 20 хувиас хэтрэхгүй
бай заалттай/ ИТОЧУ-гийн
харилцагч барааны төлбөрийн
төлхөөгүй алакредитивийн
мэдэгдлийг хүргүүлж чухал
үүргээ гүйцэтгэсэн бөгөөд
үүнийнхээ хөлсөнд нэлээдгүй
их менгэ авсан билээ.

Мөн энэ аккредитивийн
төлбөрийн асуудлаар танай
банк ИТОЧУ-тай 2013 онд
Чингэлтэй дүүргийн шүүхэд
шүүхдэлцэх байсан бөгөөд
ИТОЧУ болон Голомт банкны
хооронд 2013.03.15-нд "Withdrawal
agreement" гэрээг
байгуулж, ийн 5'203'806'535
иен буюу 88.7 тэрбум төгрөгийн
аккредитивийн маргаана
1'200'000 амдолларохархилцан
тохирч хаасан бодит факт, нууц
гэрээ тань хүчинтэй байгаа.
Энэхүү гэрээ тань Голомт банк
анхаасаа гэрээний дагуу бараа
нийтүүлгүйдэгүй, худалдааны
болон аккредитивын гэрээгээр
халхавчилсан санхүүгийн
схем гэдгийг мэдэж байсныг
нотолдог.

Гурв. Танайбанк "Бумбат"
ХХК-иас таван зээлийн
гэрээний шүүхийн гүйцэтгэлийг
шүүхэд нэхэмжилж 28'825'478'053
төгрөгийг гаргуулах, үргийг барьцааны
эд хөрөнгөөр хангахаар
шийдвэрлэсэн. Гэвч энэхүү
мөнгө нь үндсэндээ компанийн
омноо удирдлага асан ОХУ-ын
иргэн С.В.Паушокийн
танай банктай хамтарч хийсн
хуурамч гэрээ, түүний ОХУ
болон гадаад улс руу хөрөнгөө
гаргах зорилгоор эзэмшилд
нь байсан "Элладон" ХХК,
"Кипрстар" ХХК, "Яхтон" ХХК,
"Востокнефтегаз" ХХК зэрэг
компаниудад үүсгэсэн хугацаа
хэтэрсэн хиймэл зээлийн

оригийг зээлээр хааж, шинэ зээл
боловход зориулагдсан билээ.

Дөрөв. С.В.Паушокийн
дээшишилд байсан
"Востокнефтегаз" ХХК-ийн бүх
хөрөнгийг одоогоос гурван
жилийн омно 2013 онд Засгийн
газар, Төрийн омчийн хорооны
тогтоол, шүүхийн шийдвэр
гүйцэтгэх ажиллагаагаар
татварын өрөнд хурааж,
торийн омчид шилжүүлсэн.

Тус компанийн хөрөнгийг
шилжүүлэх танай банкны
гүйцэтгэх захирал, эрслийн
удирдлагын захирлууд тухайн
үедээ бичгээр барьцааны
хөрөнгийг татварт огехийг
звешвэрч, ороонд нь компанийд
ирсэн орлогоор банкны
зээлээр мөнгөөр төлүүлж байсан
бий.

Гэтэл гурван жилийн

дараа шүүхийн шийдвэрээр
дамжуураад татаан буутгасан
компани дээр 22.1 тэрбум
төгрөгийн төлбөр гаргуулах,
түүний нь торийн омчид оөрөө
звешвэрч огч шилжүүлсэн
одоо ХХААЯ-ны ТЭДС-гийн
дээшишилд байгаа 25.3 тэрбум
төгрөгийн үнэтэй Нефть
хангамжийн баазаар төлүүлэх
шүүхийншийдвэрлийг 2016.05.19-
нд хүчээр гаргуулжээ.

Нүд улаан, мөнгө цагаан
боловч та бүхэн дамжуураад
татаан буутгасан хувийн
компанийн огийг торийн
омчийг дээрэмдэн авч төлүүлж
байгаа энэхүү үйлдлээсээ ичих
хэрэгтэй! Аргагүй олон жил
худлаа тайлан мэдээ гаргаж
тор олон нийтийг хуурч
ирсэн үйлдлүүд чинь оөр зам
үлдээгээгүй байх.

Хэдийгээр энэ компанийнудын
хувьцааг худалдан авсан
зээлийн төлбөр танай банкинд
нийт 33.1 тэрбум төгрөг буюу
тухайн үеийн ханшаар 25
сая амдоллар толсон боловч
бидний зүгээс цаашид ийм
хууль бус үйл ажиллагаанд
орооцолдож, түүний золис
боловх, хөрөнгө болж орж
ирээгүй, хэсэг хүмүүсийн
хууль бус ажиллагаагаар
үүссэн хиймэл ор, төлбөрийн
өмнөөс нь төлж барагдуулах
ямар ч боломжгүй багасгах
ийм шаардлагыг тайвартай
байжээ.

Иймд Монгол Улсын банк
санхүүгийн салбар, эдийн
засгийг хордуулажад 20
гаруй жилийн туршид голлон
оролцсон Голомт банкны

эрхэм удирдлагыг Д.Баясгалан
та, "Алтандорнод Монгол" ХХК,
"Бумбат" ХХК-иас 100 хувийн
хувьцаа, эд хөрөнгө, тусгай
зөвшөөрлүүдийг шилжүүлэн
захирлын албан тушаалд
ажиллаж байхдаа оөрөө гарын
үсгээ зурж, С.В.Паушокийн
байгуулсан аккредитивын
болон зээлийн гэрээний хиймэл
өр төлбөрийн оөрөө барагдуулна
уу!

Жич: Голомт банкны
хууль бус үйл ажиллагааны
даарагийн цуврал тэдээлийг
www.adm.mn-ээс /сайт
хаагдсан тохиолдолд гадаадын
хэвлэл тэдээлийн сувгас/
үзүүл ёу!

**"АЛТАНДОРНД
МОНГОЛ" ХХК,
"БУМБАТ" ХХК**

Withdrawal Agreement

ITOCHU Corporation
Golomt Bank of Mongolia

Date March 15, 2013

Parties ITOCHU Corporation of 5-1, Kita-Aoyama 2-chome, Minato-ku, Tokyo
107-8077, Japan ("ITOCHU")

And

Golomt Bank of Mongolia of Sukhbaatar Square, Ulaanbaatar 210620A,
Mongolia ("Golomt Bank").

Batlav, Golomt Banknii Gүйнгүхэг Захирал D. Banigasan
Dugtar ATO100080001 Улаанбаатар хот

AKKREDITIVEVINYI GЭRÉE
Dugtar ATO100080001 Улаанбаатар хот

Batlav, Golomt Banknii Gүйнгүхэg Захирal D. Banigasan
AKKREDITIVEVINYI GÉRÉE
Dugtar ATO100080001 Улаанбаатар хот

Batlav, Golomt Banknii Gүйнгүхэg Захирal D. Banigasan
AKKREDITIVEVINYI GÉRÉE
Dugtar ATO100080001 Улаанбаатар хот

Batlav, Golomt Banknii Gүйнгүхэg Захирal D. Banigasan
AKKREDITIVEVINYI GÉRÉE
Dugtar ATO100080001 Улаанбаатар хот

THE JAPAN COMMERCIAL ARBITRATION ASSOCIATION
Arbitration Case No. 12-02 and No. 12-03, Tokyo

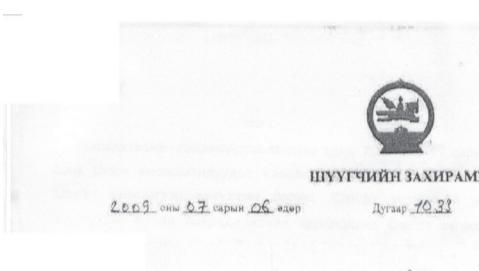
ITOCHU CORPORATION (JAPAN)
CLAIMANT

v.

GOLDEN EAST MONGOLIA LLC (Mongolia)
RESPONDENT 1

VOSTOKNEFTEGAZ LLC (Mongolia)
RESPONDENT 2

ARBITRAL AWARD

Withdrawal Agreement

ITOCHU Corporation
Golomt Bank of Mongolia

Date April 08, 2013

Parties ITOCHU Corporation of 5-1, Kita-Aoyama 2-chome, Minato-ku, Tokyo
107-8077, Japan ("ITOCHU")

And

Golomt Bank of Mongolia of Sukhbaatar Square, Ulaanbaatar 210620A,
Mongolia ("Golomt Bank").

Batlav, Golomt Banknii Gүйнгүхэg Захирal D. Banigasan
Dugtar ATO100080001 Улаанбаатар хот

Batlav, Golomt Banknii Gүйнгүхég Захирal D. Banigasan
AKKREDITIVEVINYI GÉRÉE
Dugtar ATO100080001 Улаанбаатар хот

Batlav, Golomt Banknii Gүйнгүхég Захирal D. Banigasan
AKKREDITIVEVINYI GÉRÉE
Dugtar ATO100080001 Улаанбаатар хот

Batlav, Golomt Banknii Gүйнгүхég Захирal D. Banigasan
AKKREDITIVEVINYI GÉRÉE
Dugtar ATO100080001 Улаанбаатар хот

Batlav, Golomt Banknii Gүйнгүхég Захирal D. Banigasan
AKKREDITIVEVINYI GÉRÉE
Dugtar ATO100080001 Улаанбаатар хот

THE JAPAN COMMERCIAL ARBITRATION ASSOCIATION
Arbitration Case No. 12-02 and No. 12-03, Tokyo

ITOCHU CORPORATION (JAPAN)
CLAIMANT

v.

GOLDEN EAST MONGOLIA LLC (Mongolia)
RESPONDENT 1

VOSTOKNEFTEGAZ LLC (Mongolia)
RESPONDENT 2

ARBITRAL AWARD

ITOCHU CORPORATION (JAPAN)
CLAIMANT

v.

GOLDEN EAST MONGOLIA LLC (Mongolia)
RESPONDENT 1

VOSTOKNEFTEGAZ LLC (Mongolia)
RESPONDENT 2

ARBITRAL AWARD

ITOCHU CORPORATION (JAPAN)
CLAIMANT

v.

GOLDEN EAST MONGOLIA LLC (Mongolia)
RESPONDENT 1

ҮЗЭЛ БОДОЛ

АНХЛАН СУРАЛЦАГЧДААР ДУУРЭН М.ЭНХБОЛДЫН АНГИЙНХАН

1-р бүлэг буюу
МЭРГЭШСЭН ПАРЛАМЕНТЧИД2-р бүлэг буюу
ХҮЧЧҮҮЛ ДУНДАХ ШИНҮҮД3-р бүлэг буюу
БЭЛТГЭГДСЭН УЛСТӨРЧИД

Энэ удаагийн парламентын 76 гишүүн дунд мэргэшсэн гэж дүгнэж болохор 23 хүн л байна. Юуны өмнө УИХ-д сонгогдсан тоогоор нь ингэж дүгнэж байгаа юм. Парламентад хөроос дэш удаа сонгогдож, нийм дахь удаагаа сууж байгаа хүн гэдэг жинхэнэ утгаараа мэргэшиж таараа биз дээ. Тухайлбал, УИХ-ын Ц.Нямдорж, Д.Лүндээжанцан нар 1992 оноос хойш тасралттай сууж байгаа. Хөвүүлаа УИХ-ын дарга байсан. Ц.Нямдорж гишүүний хувьд Хууль зүйн сайдар ажиллаж байсан хүн. Тэр утгаараа хамгийн архаг, мэргэшсэн хуульчид. Ер нь энэ хоёр гишүүн шиг хуулийн чиглэлээр мэргэшсэн, гүнзгийрсэн түшээ УИХ-д бараг байхгүй гэж магтья. Харин УИХ-ын дарга М.Энхболд, гишүүн О.Энхтувшин, Н.Энхболд, Ч.Улаан, Д.Тэрбишдагва, Д.Оюунхорол, Л.Болд, Б.Бат-Эрдэнэ, С.Батболд гээд ихэнх нь УИХ-д 4-5 удаа сонгогдсон гишүүд байна. Улс орныг удирдан залах, жлоог нь яж атгах, хууль хэрхэн санаачлах, боловсруулах, салбар яамыг хэрхэн удирдах гээд бүхий л зүйлд мэргэшиж байгаа нөхдүүд. Гэх мэтээр дурьдаад байвал Д.Эрдэнбат, С.Бямбацогт гээд чадалтай, чадвартай гишүүд энэ удаагийн УИХ-д олон л байна. Бүх гишүүдийн бараг 30 хувь нь мэргэшсэн парламентчдын тоонд багтана.

Харин Сангийн сайд Б.Чойжилсүрэн гэх мэт зарим нэг хүнийг хоёрсоо дээш жил УИХ-д сууж байгаа гээд утгаар нь энэ бүлэгт багтааж байгаа юм. Яг үнэндээ мань хүн энэ хугацаанд мэргэшиж чадсан уу гээг нь ч бас эргэзээтэй. Өнгөрсон найман жилийн хугацаанд дуутгүй суусан, суралцыяа гэж бодож байгаагүй ч байж болох. Харин одоо бол Засгийн газрын хамгийн чухал салбарын сайд болсон учир хууль санаачлах, боловсруулах энэ тэр асуудалд нээлэд нухацтай, анхааралтай хандаж, ярх хоорч эхэлж байх шиг байна. Мэргэшсэн нөхдүүд дотор ганц хоёр иймэрхүү үлсторчид байгаагийн жишээ энэ. Хамгийн гол нь энэ хүмүүс одоогийн парламентад түүчээ болж, хүнд хэцүү үед улс орныг зөв удирдаж, хундрээлээ гарах бүхий л арга замыг олох ёстой. Тэгээд ч энэ бүлэгт багтаж байгаа гишүүдийн цөөнгүй хэд нь салбарын сайд хийж байгаа. Мөн УИХ-ын дарга ч давхиж явaa юм. Тиймээс гол ачааг үүрч, зөв бодлогыг гаргахад та хэд зөв оройлоосой гэж хүсье. Энэ удаагийн сонгуулыг МАН үнэмлэхүй олонхи болсон. Тэд 65 суудалтай. Тиймээс МАН-ын мэргэшсэн парламентчид одоо л жаахан сэргэл гаргаад, улсаа шигдэж байгаа "шавар"-наас нь гарахаа хэрэгтэй дээ. Хувийн жижигхэн амбийцаа хаявал зүгээрсэн.

Энэ удаагийн парламентад хоёр дахь удаагаа сонгогджээ байгаа гишүүд 10 гаруй бий. Тэд бол парламентдай наимайн удаа суусан, гурваас дээш удаа сонгогджээ байгаа нохуудийн дунд бол арай л шинэдээ орно. Ерөнхийдоо өнгөрсөн дөрвөн жил УИХ-д сууж, "мэргэжил" эзэмшид, дээшилүүлээд гарсан гэсэн уг. Монгол төдийгүй дэлхий дахинд мэргэжил олгох дээш боловсролын дөрвөн жилийн хугацаанд олгодог биз дээ. Ингэж бодож үзвэл энэ бүлэгт хамаарч байгаа гишүүд одоо л мэргэжилтэн болж, төрд ажиллаж чадаахаар болж байна аал гэсэн уг. Дөрвөн жилд сурсан, мэдсэн, олж авсан бүхнээ одоо ашиглах цаг. Нэг угзэр хэлбэл, парламентын шинэ ажиллах хүчин. Ямар ч багтууллагад шинэ төгссөн оюутан ирээд, хэд хоногийн хугацаанд учраа олоод, дараа нь шижигнэсэн боловсон хүчин гэгдэгт биз дээ. Түүнтэй адилхан л гэсэн уг. Тухайлбал, Ж.Эрдэнэбат гишүүн гэхэд хоёр дахь удаагаа сонгогдож, одоо Ерөнхий сайдын албан тушаалыг сууллаа. Улс эх орны төлөө зүтгэх шижигнэсэн боловсон хүчин. Харин өнгөрсөн хугацаанд сурсан мэдсэн бүхнээ улс орныхоо сайн сайхны төлөө зөв бодлого гаргаж, ашиглаж чадах уу л гэдэгт байна. Уг нь Ж.Эрдэнэбатын Засгийн газар замбаараагүй төсвөө хэмнэлтийн горимд шилжүүлж, төрд байгаа нөхдүүдийн тансаглалыг танах шийдвэр гаргасан. Тэгсэн хэр нь хүүхэд эмзгэгчүүд, хогшчүүд хатуурхаж байгаад хэн хүнгүй гонсойсон. Зөв шийдвэр, зоримог ажлыг шижигнэсэн боловсон хүчинүүд л хэрэгжүүлдэг. Харамсалтай нь архагуудаа даруулчих шиг боллоо.

Үргэлжлэл нь IV нүүрт

Энэ удаагийн сонгуулиар маш олон хүн анх удаа УИХ-ын гишүүн болсон. Гэхдээ тэр дунд омно нь төрийн албандаа хангалийтой олон жил ажилласан, яам тамын газарт алба хашиж байсан хүн цөнгүй бий. Ерөнхийдоо бэлтгэгдчихсэн улсторчид гэсэн уг л дээ. МАН-ын генсек Ж.Мөнхбатыг арай ч анхлан сурашагч гэжэд хэцуу. Нэг том намын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга байсан, улс төрд цөнгүй хэдэн жил "чандсан" учрас энэ бүлэгт багтаж болохоор. С.Чинзориг гишүүний хувьд энэ дундаасаа хамгийн туршигатай, мэдлэг чадвартай, боловсорсон улсторч, мэргэшсэн торийн албан хаагч. Хэдийгээр УИХ-д анх удаа сонгогдж байгаа хэдий ч зарим нэг 3-4 сонгогдж, парламентдай сууж байгаа хүнээс ч илүү гэж хэлж болохоор. Тэр дундаа хөдөлмор, нийгмийн хамгаалын чиглэээр мэргэшсэн. Энэ салбарын бүхий л хууль тогтоомж түүнтэй салшгүй холбоотай. Өнгөрсөн дөрвөн жилд туршуулж ч гэсэн Хөдөлмөрийн сайд хийхдээ салбартаа хэрэгтэй чухал хуулиудыг гаргаж чадсан. Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн дэд сайдар наиман жил ажиллаадаа энэ салбарын гол хуулиудыг боловсруулашаж, батлуулсан гэж болно. Б.Саранчимэг гишүүн НИТХ-ын төлөөлөгч байсан. УИХ-ын Тамгын газар гээд төрийн албан дөнгөгчүүд жил ажилласан. Ерөнхийдоо бодлого боловсруулах, хууль санаачлах энэ тэр гээд бүхий л асуудлыг сайн мэднэ. Ийм л туршигатай улсторч. Гэх мэтээр сайтар бэлтгэгдсэн, дэд сайд, сайд байсан улсторчид цөнх хэд байна. Энэ хумуус ирэх дөрвөн жилд парламентийн гол цөмийн нэг байж, улс оронд хэрэгтэй хууль тогтоомж, зөв бодлогыг гаргаж ажилласан болову. Тийм ч хэрэгтэй шаардлага байна.

ҮЛС ТӨР

АНХЛАН СУРАЛЦАГЧДААР ДУУРЭН М.ЭНХБОЛДЫН АНГИЙНХАН

2-р бүлэг буюу
ХҮҮЧҮҮЛ ДҮНДАХ ШИНҮҮД

Үргэлжлэл.
Түрүүч нь III нүүрт

Мөн онгөрсөн дөрвөн жилд элдэв асуудалд хутгалдаасаа оөр ажил бараг хийгээгүй Н.Номтойбаяр гишүүн энэ удаад Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд болж, салбарын “оловсрол”ыг эзэмшихээр суралцаж байна. Гэхдээ дөрвөн жил УИХ-д сууж, боловсорсон хүн арай л оөр ажиллах байх гэж найдаж сууна. Мөн Д.Сумылбазар, О.Содбизэг, Л.Энх-Амгалан, Я.Содбаатар, Д.Сарангэрэл гэх мэт МАН-ын гишүүдийг онгөрсөн хугацаанд сурсан мэдсэн, олж авсан мэдлэгээ архагуудын санаа бодлой нийтийн, Монгол Улсаа ѡөд нь татахад хамгийн гол оролцогч нь байгаасай гэж хүсч байна. Одоо энэ хүмүүст суралцаж суух биш улсаа ѡөд нь татацаж ажиллах л хугацаа ирчихлээ. Я.Содбаатар гишүүн бол хоёр дахь удаагаа сонгогдсон. Өмнө нь дэд сайдаар хүртэл ажиллаж явсан хүн. Харин Д.Сарангэрэл гишүүн сэтгүүлчийн хувьд салбарынхаа төлөө дуугарч байсан, одоо энэ дөрвөн жилд дрвитой шидийвэр гаргуулж чадах буй за. За тэр О.Баасанхүү, Б.Наранхүү, Ж.Батзандан гэх мэт сорөг хүчний гишүүд ях зэ. Ганц нэг хууль санаачлаад, батгуулж чадвал их юм. Ихэнхдээ ярих л боломж олдох байх. Өөрөөр ч ях билээ.

Дугаарын **60** мөр

Халаас хоосон төлөөлөгч түмний төлөө

ЗҮТГЭХ НЬ ЮУ Л БОЛ

Үргэлжлэл.
Түрүүч нь I нүүрт

Ардчилсан намын тухайд өмнө нь НИТХ-д нэр дэвшиж байсан туршилагатай хуучуул нь явган самбаруудаа байшингийн булан, явган хүний зам, орц бараадуулан байршуулснаас хэтрэгүй. Шинэ нэр дэвшигчид нь ая эвээ олохгүй явваю, монгогүйдэд баларч явваа ч байж мэднэ. Орон нутагт мөнгө байхгүй гээд намынхаа даргаар бүх зардлаа гаргутулчих санаатай нэр дэвшигчид цөөнгүй байна гэж дуулдсан. Энгийн иргэдийн хувьд УИХ болоод аймаг, нийслэлийн ИТХ-д нэр дэвшинэ гэдэг ямар ч тохиолдолд тор, иргэн хөёрынкоо өмнө харинцлаага хүлээх чадвар бүхий эрдэм боловсролтой чухамхүү биеэ засчихаад төрөө засахын төлөө зүтгэхэд бэлэн хүнийг л илгээдэг хэмэн бодлог. Гэвч орон нутгийн сонгуулийн нэр дэвшиж буй хүмүүсийн дийлэнх нь ялангуяа, хүн ам цоотгай сумдын хувьд шлууухан хэлэхэд дурнаас цаашгүй шалдан гуягууд байгаа бололтой. Үнэндээ тэдэнд улс төрийн үзэл баримтлал гэж байдаг ч угүй гэнэ билээ. Суманд нөлөө бүхий этгээдүүд хаяшаа ханарна, тэднийн дагаад л салхи шиг дэрвэж явдаг нөхцүүд гэсэн. Халаас нь ч хоосон. Яах вэ, хүнд үзүүлэх юмгүй малчин, тариачынг бодвол эрх биш дээд сургууль тогссон гээд зогсгч байх дипломтой л юм биз. Ийм л нөхцүүд эзэл ардыг төлөөлж орон нутгийг удирдах дээд шатны байгууллага болох ИТХ-д төлөөлгөхөөр сонгогдох мөрөөдөлдөө умбагаажээ. Хүн амаасаа хамаарч нэг 1000 орхийт төлөөлөх биз. Нэр дэвшиж байгаа хүн тойргийнхоо сонгогчдод миний, маний намын морийн хотолбор энэ гээд үзүүлээд, тараагаад яхнагатбар ч болтугай материалтай байх ёстой бус уу. Гэтэл намынхаа мөрийн хотолбөрийг байг

гэхэд оөрийнхөө хэн болохыг илтгэх бичгийн цаасны хэмжээтэй цаасан дээр онготэйгээр хувьлулэд тараах материалыа хувьлулэх мөнгө олдохгүй юм гээд гүйрамч царайлад чиж байгаа нэр дэвшигчтэй очионөн тааралдаа. Гудамжинд тааралдаад нэр дэвшиж бүйгээ саирхан ярих атлаа хандив гүйх нь инээдмэтий. УИХ-д нэр дэвшиждэд хэдэн сумын нутаг дэвсгэрийг хамарсан том тойротой бол хөөрхий гэжсан. Үзүүлээ мянян ширхэг А4 хэмжээтэй дөрвөн нүүр бүхий тараах материалыг хувьзүүн нийн ширхэг нь 200 төгрөг гэхээр мянян нь 200 мянян төгрөг болж байгаа юм. Дээр нь эх бэлтгэлийн 100 мянян төгрөг нэмэгдэх биз. Энэ зардлаа гадна сурталчилгаандаа ажиллуулах хоёр гурван хүнээ юугаараа цалинжуулах юм бол. Яах вэ, ах дүү, төрөл садан, наиз нохдөө үнэгүйгээр дайчилж болно л доо. Тэгээд ч улс төрийн намууд тухайн тойротг нэр дэвшигчдээ баагар нь илгээж буй. Тэгээхэр хувьлэлтийн болоод эх бэлтгэлийн нийт зардлаа хоёр, гурван хүндээ хуваахаар хямдватар ботинкны үзтэй дүйж очиж байгаа юм. Инээдтэй байгаа биз дээ. Эсвэл манай үисторчид ийм инээдмэтий болчихсон юм уу. Сардаа 400 мянян төгрөг төлөөд байр холсолж сугуугаа залуучуудаас л дор байв гэж дээ, амьдрал нийн. Түрээслгэгчид сар бүхий тодорхой нэг ёдер түрээсээ төлхөн гэрээгэй. Нэр дэвшигч дөрвөн жилд нэг удаа халаасаа тэмтрээд ч 200-300 мянян төгрөг гаргаж чадахгүй байгаа юм бол ИТХ-д сууна гэж давхцээд ч ях зюйлээ дээ. Тэдэнд хандаж хэлэхэд, эхлээд оөрийгөө болон амьдарч буй гэрээ засчихаад, халаасандaa хэвлэлтийн зардалтай болчиход төрөө засах тухай бол гэмэр байна. Гэр ч угүй, мөнгө ч угүй нэр дэвшигчийн юунд нь болж итгэлээ өгөх билээ дээ.

4-р бүлэг буюу
“БОР ХАЛЗАН ХОНИНҮҮД”

2016 оны сонгуулиар МАН-асас өрсөлдсөн “бор халзан төлөг”-ийг ч ард түмний 40 гаруй хувь нь сонгосон. Тэгвэл энэ удаагийн парламентад юугаа ч мэдэхгүй, “цэл ногоон”, ногөө ард түмний яриад, хэвлэлийнхийн тодорхойлоод байгаа “бор халзангууд” бараг л 45 орчим хувийг нь эзэлж байна. Яах вэ, өмнө нь төрийн албан ганц нэг алба хашиж байсан нөхцүүд бий л дээ. Гэхээд л ихэнх нь хувийн бизнесээ хийгээд явж байсан хүмүүс. Ийм л гишүүд парламентын бараг тал хувийг шахам бурдуулж байгаа нь нэг талаараа тун харамсалтай байгаа юм. Улс орон өнөөдөр ямар хэмжээнд хүрчихээд байгаа билээ. Уул уурхай бүтээгдэхүүний нэг оссон хэдхэн жилд маний эдийн засаг дэлхийд тэргүүлэхээр осолтгэй гарч байсан. Тэгэл өнөөдөр уул уурхай бүтээгдэхүүний нэг дэлхийд унаж, Хятадын эдийн засаг жаахан буураалттай болохоор “элгэрээ хэвтчихээд” байна. Яг одоогоор нөхцөл байдал маш хүнд байгаа. Зөв л бодлого баримталж, эдийн засагаа хурдан хутгасанд аварч авахгүй бол дамжуурах орны тоонд багтчихаад байгаа. Ирэх он гаргаад бид зээлээ төлж эхэнэ. Гэтэл төсвийн алдагдал нь хечнээн төгрөгт хүрээд байгаа билээ. Ийм эзээтгэй үед Засгийн газар төсөөв ч хэмнэж чадахгүй байна. Гэтэл УИХ-ын гишүүдийн бараг тал нь энэ мэтийг ойлгохгүй шахам, бусдын яриаг сонсоод, намынхаа нөхцүүдийг дагаж товчлуур дарсан байдалтай байхаар яана аа. Хэн дарга нарынхаа зөв, бурууг шүүж, хэлж, сануулж байх вэ. Энэ ч эмгэнэлтэй хэрэг шүү. Нэг жинисээ хэлье, саяхны. Төрийн албан хаагч нар тэгтэвэрт гараахдаа 36 сарын цалинтай дүйцэхүйц тэтгэмж авна гэсэн заалтыг энэ мэтийн копчингүүдийн хар гайгааг цуцалчихаад байгаа шүү дээ. Одоо “бор халзан хонинууд” тойротгоочиж, сонгогчидтойгоо уулзмар аядаахдаа юу гэж хэлж хүйхээ маажих гэж байгаа бол доо, зайлнуул. Мэдээж энэ бүлэгт багтсан 30 гаруй хүн дөрвөн жил суралцаа. Өмнө парламентад оймсанд хавчуулагдаж орж ирээд, сайд, байнгын хорооны дарга болж байсан нэг хүүхэн “Би онгөрсөн дөрвөн жилд хичээлээ сайн судалж, хурлаа битгий таслаарай л гэж хүсье дээ. Уг нь албо хурдад суралцаад, ядаж хоёр жилийн дараа хуулийн төслийн аль нь иргэдэж хэрэгтэй вэ гэдгийг ялгаж салгайд, дарга наartaа ганц нэг юм хэлчихдэг болбл сайнсан.”

ҮЛС ТӨР

Д.ЭРДЭНЭБАТ: ХУДЛАА АМЛАЛТАД НЬ ИТГЭЛ АЛДАРЧ, СЭТГЭЛ ЦӨХӨРСӨН АРД ОЛОН “АМЛАЛТАА МАРТАГСДАД АХИАД ХУУРТАХГҮЙ” ГЭЖ ХАРИУЛЖ БАЙНА

Aрчилсан намаас аймаг дүүрэг, сумын Иргэдийн Хурлын төлөөлгөчдийг сонгуульд изрэвшигчид энэ сарын 1-ний өдрөөс албан ёсоор сурталчилгаагаа эхлүүлээд байна.

Орон нутгийн сонгууль эхэлж

буйтай холбогдуулан Арчилсан

намын сонгуулийн ерөнхий менежер

Д.Эрдэнэбат болон АН-ын гишүүдийн

төлөвлөгөөнийг хүргэж байна.

“Эх оронд маань сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлгөчдийн Хурлын эзлжилт сонгууль эхлэх гэж байна. Энэ

бол онгөрсон зун, зургадугаар сарын 29-нд болсон УИХ-ын сонгуулиас хойш 100 хоногийн дараа сонгогчдын саналаа илэрхийлэх төрийн хоёр дахь сонгууль

юу болоод онгөрөв гэдгийг эргэж нэг

дүгнэн сонголтоо баталгаажуулах гэхээсээ илүү сонголтдоо дун тавих өдөр

юм.

Улсын хэмжээнд нийт сонгогчдын 45 хувийн санал авсан ч УИХ-ын сүүдлийн 86 хувийн дангаараа бурдудулах боломжийг мажоритар сонгуулийн тогтолцоо Ардын намд олгосон. Гэхдээ Арчилсан намд ч мөн нийт сонгогчдын 33 хувь саналаа өгсөн юм. УИХ-ын сонгуульд манай нам, манай намаас нэр дэвшигчдийг дэмжиж саналаа өгсөн нийт сонгогчиддоо

намынхаа нохийн өмнөөс чин сэтгэлийн талархал илэрхийлье.

ОНгөрсон зун болж өнгөрсон УИХ-ын сонгууль хэдийгээр зөрчил, гомдол олон байсан ч үр дүн нь Монголын ард түмэн Монгол Ардын Намд итгэл хүзүүлгэсэн.

Энэхүү сонголтын манай нам улс төрийн соёлтойгоор хүлээн зөвшөөрч “Амлалтаабелүүлж, ажлаахийг” гэсэн гард түмний итгэлийг битгий хөсөрдүүлээрэй гэж МАН-д төрийн эрхийг шилжүүлэн очг байсныг Монголын ард түмэн одоо ч мартаагийг байгаа.

Харин МАН-ын Мэргэжлийн Засгийн газар амласнаас биелүүлж ажлаа эхлүүлэх 100 хоногийг хэрхэн үзэв?

Албан татвараар далайлгаж, албан тушаалдаа хөөрцөглөсөн одрууд байв уу гэдэгт олон түмэн өөрсдийн дүгнэлтээс өгөх нь лав.

Эрх баригчид ноёрхж, улс орны эдийн засаг, жирийн иргэд, төрийн албан хаагчдын ажил, амьдралд сөргөөр нөлөөлөх шийдвэрүүдийг хүч түрэн гаргасаар байна.

2012-2016 онд Арчилсан намын Засгийн газраас шат шатандад хийсэн, их бүтээн байгуулалтуудыг санаатайгаар угийгэх, түүний үр дүнг харлуулах сорог сурталчилгааг улайран хийж байгаа өнөөдрийн эрх баригчид нэгэнт эхлүүлээд, эхлүүлсэн нь цаасан дээр бус

бодит ажил болон дуусч буй ажлуудад ёслын тууз хайчлан зогсох нь сүүлийн үед элбэгшиж байна.

Айл бүрт тараасан гоё амлалтаар ард түмний итгэлийг авсан мөрийн хөтөлбөрийн биселэйт эхний 100 хоногт хэрхэн биелсэн захиин жишиг дурьдаа.

МАН мөрийн хөтөлбөртөө “Төрийн байгууллагыг удирдаж байгаа хүмүүс ах дүү, хамаатан саднаа ажилд давахыг хориглоно” гэсэн ч хэн даргын хүү, дүү, бүр эхнэр нохор ямар ажил албандаа томилогдсоныг бүтгэж мэджж байгаа.

“Мэргэжлийн Засгийн газар байгуулна, УИХ-ын гишүүн Засгийн газрын гишүүнээр давхар ажиллахыг хязгаарлана” гэсэн ч хэндэн сайд нь “давхар дээлтэй”, хэчинээн сайд нь мэргэжлийнх, эс мэргэжлийнх болохыг ард түмэн харж байгаа.

“Хүүхэд бүрт хүүхдийн мөнгө олгоно” гэсэн ч ард олны хүүхдийг алаг үзэн, ялгаварчилж олгохоор боллоо.

“Цалинг жил бүр үе шаттай нэмэгдүүлнэ” гэж амласан ч нэмэх биш хасах тухай шийдвэрээсээ хэрэгжээд эхэллээ.

Эмч, багш нарын тэтгэвэрт гарахдаа авдаг Збасынгынтэмж 15-27 сая тоглогийг гурав дахин буруулж, наасаараа төрийн үйлчилгээний алба хашсан хүмүүсийн халаас руу гар дүрлээ.

“Шинэ төрлийн татвар нэмэхгүй” эзж амласан ч Засгийн газар малын хөлийн, орон суудлын, авто машинны, архи тамхины, бүр цалингийн, ХАОАТ-ын, зуслангийг байшигийн татвар авах шийдвэр санаачлан зутгуулж байна.

Энэ бол эрх баригчдын эхний 100 хоногийн ажил.

Зун, намрын 100 хоногт МАН амласнаасаа буцаж, ард олноо мэхэлсэн татвар, ухралтиных нь захиин хэдэн жишиг дурьдаад ийм байна.

Амласнаасаа буцаж, бүр буцсанаасаа буцсан үйлдлийг эрх баригчид хийж байхад Монголын ард түмэн тэднээс юу хүлээж юм бүгдээг асууж байна.

Сум, дүүргийн хурал бол эгэл жирийн иргэн хүний төрд үгээ хүргэх, өөрийнхөө эрх ашигт хамгаалуулах, нутагтаа эзэн нь байх Үндсэн хуулиар баталгаажсан төрийн анхан шатны байгууллага.

Энэ сонгуулиар амлалтасаа буцгасад, булагчадад та бид дун тавина. Харин хууралт хөтөлбөр, худлаа амлалтад нь итгэл алдарт, сэтгэл цөхөрсон ард олон “Амлалтаа мартагсдад ахиад хууртахгүй” гэж хариулж байна.

Энэ удаагийн орон нутгийн сонгууль бол амласан, хийсэн хоёр нь алд дэлзэм зөрсөн сайхан дүртэй мэхлэгчдэд өгөх сануулж, сэруулэг, даруулга, анхааруулга байх ёстой.

Орон нутгийн сонгуульд мөрийн хотолбөрөө хэрэгжүүлэх гэсэн ногөө л худаламлалаа дахин давтах оролдлогыг нь бид хүлээн зөвшөөрөөд суху ёстгүй.

Арчилсан нам “Төрийн дарамтаас түмнээ өмөөрно” гэдэгээ хариуцлагатайгаар мэдэгдэж байна.

Бид иргэдээ өмөөрч, ард олноо хамгаалгач нь байх болно.

Бид дард түмнээхээ халаас, түрийвчийн толоул нь байх болно.

Бид иргэн хүний хувийн эрх, эрх чөлөөний манаач нь байх болно.

Бид хохирсон, хууртсан сонгогчдоо эрх баригчдын дарамтаас өмөөрхээ зээд нь байх болно.

Ирээдүйн зээлээр айлгаж байсан нам иргэдийн өнөөдрийн амьжираагаар тоглож байна.

Улс орны эрх ашигийн төлөөх Арчилсан намын шинчлэл, шийдвэр, шийдвэр бурийг эсэргүүцэн зогсоож, ард түмний эрх ашигийг ч уландаа гишгэж байгаа Ардын намын ухралтыг билд хамтдаа зогсоох юм.

Тиймээс аравдугаар сарын 19-нд мөнгөнхүүртэй, Монголоо авчүүлэх, нутагтаа эзэн болохоо баталгаажуулах, амласанд нь биш ажил хийсэнд нь дун тавих сонголт болно” гээд Арчилсан намаас нэр дэвшин оролцож байгаа нэр дэвшигчидээ амжилт хүслээ.

C.Эрдэнэ: Хяналт тавьж, биелэлтийг шаардаж ажиллана

S.Одонтuya: МАН Үндсэн хуулийн гол заалтыг зөрчсөн шийдвэр гаргалаа

B.Энхбайгал: МАН-ынхан 4 тэрбум ам.долларын зээлийг буюу гурав дахин их зээлийг илүү өндөр хүүтэйгээр авахаар бэлтгэж байна

B.Ган-Очир: Өнөөгийн улс төрийн байдлыг тэнцвэржүүлэхийн тулд орон нутгийн сонгуульд Арчилсан намд саналаа өгье

-Сум, дүүргийн бүх төвшинд энэ сонгуульд бид ард түмэнтэйгээ хамт эрх баригчдын амлалт, мөрийн хотолбөрт хяналт тавьж, амлалт мөрийн хотолбөрийн биелэлтийг шаардаж, хяналт тавьж ажиллаа.

-Монгол Ардын нам хүүхдийн монгийг алагчлахгүй олгоно гэж сонгуулийн мөрийн хотолбөрт тусгасан. Харин УИХ-ын сонгуулийн дараа 2016 оны есдүгээр сарын 7-ны өдөр УИХ 38 дугаар тогтоог гаргаж, хүүхдийн мөнгийг ялгавартайгаар өгөх тухай тогтоог баталсан. Мөн 2016 оны төсвийн тухай хуулийг батлахдаа Хүний хөгжил санд оорчлон оруулсан байгаа. Хүний хөгжил сангийн тухай хуулийг анх баглахдаа уул урхайн орлогос иргэн бүрт тэгш хүртээн гэсэн зарчмыг болон Монгол Улсын Үндсэн хуулийн гол заалтыг зөрчих байна.

-Хүүхэд бүрт хүүхдийн мөнгө олгоно гэж сонгуулийн маргаашас эхлээд бүх амлалтуудаасаа ухарч эхэллээ. МАН үзэл нь тодорхойгүй, бодлого нь судалгаагүйгээр амласан амлалтаар дүүрэн байсан нь хардагдаж байна. 1.5 тэрбум ам.долларын зээлийг муулж, эр нэмэлээ гэж байсан МАН-ынхан сонгуулиас хэдхэн сарын сараа 4 тэрбум ам.долларын зээлийг буюу гурав дахин их зээлийг илүү өндөр хүүтэйгээр авахаар бэлтгэж байна. Энэ бол эдийн засгийн тусгаар тогтолцоо, бие даасан байдал алдагдахад хүргэнэ гэсэн ўг. Энэ нөхцөл бид сум орон нутгаасаа эхлээд арчилалдаа, тусгаар тогтолцоо эзэн болох шаардлагага тулгарч байна.

ДЭЛХИЙ

Сербийн
гаалийнхан
500 кг гурилан
бүтээгдэхүүн
хураажээ

Сербийн гаалийн албаныхан Болгараас Испани хүрэх олон улсын зорчигч тээврийн автобусанд шалгайлт хийж, 500 кг гурилан бүтээгдэхүүний хураан авснаа мэдэгдээз. Болгар, Испани нь хоёулаа Европын холбооны гишүүн орон бөгөөд автобус ЕХ-ны гишүүчлэлгүй Сербийн нутгаар дамжин тээвэр хийхдээ зайлшгүй гаалийн бичиг баримт шаардлагатай аж. Гэвч шаардлагах бичиг баримтгүйгээр нийтдээ 500 кг гурилан бүтээгдэхүүний тээвэрлэж явсан тул нийнхүү саатуулж, бүтээгдэхүүний хураасан хэмээн Серби мэдэгдээд байна.

Түүнчлэн, автобусны жолооч, зорчигчдын хувийн эд хэрэглэл болон хүнсний зүйлс, ногоо зэрэг нь мөн л шаардлагах бичиг баримтгүй байсан гэнэ. Мөн кекс хийх их хэмжээний хайрцаг олдсон бөгөөд 00-ын хэсгээс ч гэсэн хайрцаг олдсон байна. Гурилан бүтээгдэхүүний төрлөөс хамаарч, 137 оор хэллбэр дүрс бүхий хайрцаг гарч иржээ.

Германы Засгийн
газар Дютертээс
тайлбар
шаардлаа

ХБНГУ-ын Засгийн газар мэдэгдэл гаргаж “Филиппин улсын Ерөнхийлөгч Родриго Дютерте” оөрийн явуулж буй хар тамхины эсрэг дайныг нацистууд еврейчүүдийг хоморголон устгасан явдалтай зүйлрээн нь байж болсгүй үйлдэл” хэмэн зэмлэн буруушаалаа. Р.Дютерте хэлэхдээ “Гитлер турван сая еврейчүүдийг устгасан, би ч мөн адил хар тамхичдын эсрэг ийм зүйлийн бэлэн” гэсэн утга бүхий уг хэлсэн юм. Үүнтэй холбогдуулан Германы Гадаад хэргийн яам Филиппиний элчин сайдыг дуудан ирүүлж, дээрх угэнд тайлбар огөхгүй шаарджээ. Шуугиан тарьсан мэдэгдэл хийдэг гэдээрээ зард гарсан Дютерте оөрийн 22 жилийн түрш даргалж байсан Давао хотод очиждоо цугларсан олонд хандан “Ирээдүй хойч үеийнхээ тусын тулд гурван сая хар тамхичныг дуртаяа устгах болно. Германд Гитлер байсан бол Филиппинд мөн адил байх болно” гэж хэлээд оөр рүүгээ зааж байжээ. Дютергийн явуулж буй хар тамхины эсрэг тусгай ажиллагааны явцад 3000 хүн амиа алдсан гэх мэдээлэл байна.

Хиллари
Клинтоны
дэмжигчид
нэмэгдэж,

ТРАМПЫНХ БУУРАВ

...Тэрбумтан
эрийн
дэмжигчид ийн
буурах болсон
шалтгаан нь
сүүлийн үед
дуулиан тариад
буй
“Miss Universe”
тэмцээний
ялагчийг зүй
бус үгээр
доромжилсонтой
холбоотой
аж...

Б.ДАВАА

Ирэх арваннэдүгээр
саард болох АНУ-ын Ерөнхийлөгчийн сонгуульд Ардчилсан намаас Төрийн нарийн бичийн дарга асан Хиллари Клинтон, Бүгд найрамдах намаас үл хөдөх хөрөнгийн тэрбумтан Доналд Трамп нар нэр дэвшижээ тэрбумтан Доналд Трампин хувьд улс тэр дэх анхлан сурагчагч гэж

хэлж болох хэдий ч, бизнесийн асар их туршигатай нэгэн. Харин Хиллари улс төр дэх эмэгтэй хатуу самтуудын нэг юм. Амьдралын туршиглаа үзэл бодол тэс оөр нийм хүмүүс торийн тэргүүн болон гүйцэтгэх засаглал болох Засгийн газрын тэргүүн гэсэн хоёр том ургийг гүйцэтгэх АНУ-ын хамгийн “хүчирхэг” хүн болохын төлөө орсөлдөж байна. Тэгвэл нэр дэвшижгчийн анхны халз мэтгэлцээн юнгөргөг даваа гаргаж болсон юм. 1960 онос хошиг халз мэтгэлцээн зохион байгуулагдах болсон бөгөөд анхны мэтгэлцээнд яласан эрхэм дараагийн Ерөнхийлөгч болдог гэх яриа ч бий. Тиймээс эн үед зарим агентлагууд иргэдийн дунд санал асуулга явуулж, хэн ялсныг тус бүртээ үнэлхжүүр орлодсон. Гэхдээ зарим агентлагууд мэтгэлцээнд Хиллариг яласан гэж үзсэн бол зарим нь нэр дэвшижгчид ижил тэгш байсныг онцолж байлаа.

Харин хамгийн сүүлийн үеийн судалгааны үр дүн хэрхэн гарсныг уншигчиддаа сонирхуулж. Юнгөргөг сарын 26-ны өдөр орон нутгийн цагаар үдүүний 21.00 цагт эхэлсэн халз мэтгэлцээнд дараа “RealClear Politics” сайт санал асуулга явуулж, эцсийн дүнг энэ сарын 1-нд зарлав. Ингэжэд Төрийн нарийн бичийн даргасан Хиллари Клинтоныг дэмжигчидийн хувь нэмэгдэж, эсрэгээрээ тэрбумтан Доналд Трампин хувьд улс тэр дэх анхлан сурагчагч гэж

дэмжигчдийн хувь ерөнхийдөө тэнцсэн үзүүлэлттэй байв. Маш багахувийн зориутайгээр Хиллари тэргүүлж байсан ч, АНУ-ын улс төрийн мэдээллийн “RealClear Politics” сайтын явуулсан олон нийтийн судалгаагаар АН-ын нэр дэвшигч 43.8 хувь, Трамп 40.9 хувийн дэмжигч хүлээжээ. Харин улс төрийн жижиг хүчин болох Либериа намын нэр дэвшигч Гари Жонсоныг дэмжигчид 7.3 хувьтай байлаа. Тэрбумтан эрийн дэмжигчид ийн буурах болсон шалтгаан нь сүүлийн үед дуулиан тариад буй “Miss Universe” тэмцээний ялагчийг зүй бус үгээр доромжилсонтой тоо буурсан гэж зарим улс төрийн чиглэлээр дагнан бичдэг сайтууд мэдээлж байгаа. Иймээс тус явдлын талаар сонирхуула. 1996 оны “Miss Universe” наадмын ялагч Венесуэлийн гоо бүсгүй Алисия Мачадог эрчимтэй жин нэмэх болсныг нь шуумжлэн, “Мисс тоорой” гэж хочилсныг халз мэтгэлцээний үеэр Хиллари Клинтон сэхсөн байдал. Клинтон “Трамп бусдыг дорд үзэж, өөрийн дөвийлгөдөг зантийг. Тэр эмэгтэйчүүдийг элдэвэр хэлж, доромжилдог. Тэгсэн хэрнээ өөрөө гоо сайхны тэмцээний зохион байгуулагдаж. Трамп Miss Universe тэмцээний ялагч бүсгүйг гахай гэж дуудсан. Түүгээр ч зогсохгүй түүнийг латин американ гаралтай байсан учраас гэрийн үйлчилгээг гэж дуудсан баримт бий. Түүнийг гахай гэдэгтүү, гэрийн үйлчилгэгч ч биш, Алисия Мачадо гэдэг юм. Алисия одоо

кампанит ажилд оролцох бололтой.

“Miss Universe”
тэмцээний ялагчийг
Д.Трамп “гахай”
хэмэв

АНУ-ын иргэн болсон учраас эн удаагийн Ерөнхийлөгчийн сонгуульд санаалаа огно гэдгийг мэдж байгаа биз дээ” гэсэн байдаг.

Хиллари Клинтон сонгуулийн кампанит ажилдаа 154 сая ам.доллар зарцуулжээ

Ардчилсан намаас Ерөнхийлөгчийн сонгуульдээрэвшигч Хиллари Клинтон онгөрөгч есдүгээр сарын кампанитдаа зарцуулсан нийт хөрөнгийнхөө хэмжээг олон нийтэд зарлалаа. Тодруулбал, 154 сая ам.долларыг тэрбэр зарцуулсан байх бөгөөд эн дун нь онгөрөн хугацаанд байгаагүй их хэмжээ юм. Ниймдугаар сард Хиллари 143 сая ам.долларыг зарцуулж байсан бол Доналд Трампын 90 сая ам.доллар байв. Ерөнхийлөгчийн сонгуульдээр арваннэдүгээр сарын 8-нд болох хэдий ч, санаал хураалтын өдөр дохж тусам нэр дэвшижгчийн зарцуулах хөрөнгийн тоо нэмэгдэх бололтой. Үүнээс гадна есдүгээр сард Хилларид нийтдээ 900 гаруй мянган хүн хандив оргөсөн байна. Үүнийг сурталчилгаа эхэлснээс хошиг тооцвол нийтдээ 2.6 сая хүн мөнгө хандивласан байгаа юм. Ноготэйгүүр, Трамп есдүгээр сард сонгуулийн сурталчилгаанд зарцуулсан хөрөнгийнхөө талаархи мэдээллийг нийтэд зарлаагүй байна.

M MINFO.

ТАЛ НУТГИЙН
ЦАХИМ
МЭДЭЭЛЭЛ

MMINFO АПП

Тал нутгийн өдөр тутмын
мэдээ мэдээлэл таны гарта...

TATAK
PLAY STORE

TATAK
APP STORE

Намрын онго

Гэрэл зурагийг Г.АРГУУЖИН

Улаанбаатарт:

 Маргааш
Өдөр 4
Шоно -3

 Нөгөөдөр
Өдөр 1
Шоно -6

Өдрийн зурхай

Намрын адаг шар нохой сарын Нэг цагаан мэнгэтэй Шар морь өдөр. Сумъяа гаралт

Үс засуулбал: Хэл ам, хэрүүл тэмцэл ирнэ
Наран ургах, шингэх:
07:04 - 18:38

Өдрийн онго: Тухайн одор бар, нохой жилтнээ аливаа үйлийг хийхдэд зөрж сайн. Эл одор архи уух, талхи татах, сэтгэл муутантай нохорлох зэргийг цээлэлж хэрэгтэй ба уеагүй лүлэх, мангараа тавих, гэр бүржээд сайн. Хэрүүл тэмцэл хийх, хүүхэд холд орууллаад түү. Өдрийн сайн цаг нь хулгана, хүүр, туулай, тоб, бич, тахиа болой. Хол газар явааф одогсод баруун урагши тоороо гаргавал захистой. Үс шинээр үргээлгэх буюу засуулхад тохиолижгүй.

ОДДЫН АМЬДРАЛ

Тайлор Свифтын ЗЭЛЖИТ АМРАГ
ХАНХҮҮ ХАРРИ

БДАВАА

Мадонна САНАЛАА ӨГӨХДӨӨ НҮЦГЭН Ирэхийг уриалжээ

Дуучин Мадонна нүцгэн зургаа сошиал хуудаснаа нийтэлж, ирэх арваннэгдүгээр сарын 8-нд болох Еронхийлгэчийн сонгуульд нүцгэн саналаа огохийн уриалжээ. Түүнээс омно Кэйти Перри ч нүцгэн саналаа огохийг уриалсан бичилгэйийн фоерийн хуудастаа байрлуулаад байсан юм. Тэгвэл 58 настай дуучин Мадонна ч цээж нүцгэн зургаа инстаграм хуудастаа нийтэлсэн байв. Тэрбээр “Би ч гэсэн Кэйти Перритэй адил нүцгэн саналаа өгнө” гэх тайлбарыг зүүсэн байсан бөгөөд бүр Ардчилсан намаас нэр дэвшигч Хиллари Клинтонг дэмжих гэдгээ илэрхийлжээ. Харин одоогоор дуучин зургаа устгасан аж.

Бидэнд тохиолдсон

ХҮНДЭЗН ХӨГТЭИ ЯВДЛУУД

Nandin-Erdene Nandia

Манай дүү нисч яваа онгоцыг хараад байж л дээ (4 настай). Ах маань “Ахын дуу энэ онгоцыг авмаар байна уу” гэсэн чинь “Яаж авах юм” гэж байна. Тэгэхээр нь их “Утаанаас нь татаад буулгаад ирэхгүй юу” гэсэн чинь “Та ямар тэнэг юм бэ, чирээд явчихдаг юм байгаа биз дээ” гэсэн гээн.

Б. Дэлгэрдалай

Цасан шуурга болох алхааруулга мэдээ харсан чинь санаанд ордог байна шуу. Хэдэн жилийн омно Онцгой байдлын албанаас мэдээ авдаг байсан юм. Нэг орой жаахан ойлгомжгүй мэдээ ирлээ. “Тэр аймаг тэр сумын тийм газар овсложиж байсан иргэн У майд явж байгаад шуурганд төөрсөн тул Онцгой байдлын алба хаагчид таван хүний бүрэлдэхүүнтэй нэг техник хэрэгсэлтэйгээр хайж, маргааш одрийн үзүүлэлтэй тэр газар овслжиж байсан тэднийг гэдэг айлаас эсэн мэнд оллоо”. Тэгэхээр нь угсаар залгайд тэгээд энэ чинь шуурганд уруудаад айд очоод амьдрал гарчихсан байсан юм бол нэг их ач холбогдолтой мэдээ биш юм биш үү гэсэн чинь “Наадах чинь айлын эхнэр эзгүйчилж хоносон байна билээ. Баахан бензин тос үрүүлээд, мэдээндээ оруулжих авгайдаа алуулаг” гэж авдаг байгаа.

ТЭНГИС

“Deepwater Horizon” нь найруулагч Peter Berg-н найруулсан, Deepwater Horizon хэмээх өрмийн цамхгийн сүйрлийн бодит түүхээс сэдэвлэсэн бүтээл юм.

Риогийн олимпиос монгол мэдээль хүртэж эх орнихоо нэрийг дэлхийн тавцанд гаргасан жудоч Д.Сумьяагийн амьдралаас сэдэвлэн бүтээв.

Жэкоб хүүд нэгэн захиа ирсний дагуу нууцлаг арал дээр очно. Тэнд төрөл бүрийн овормоц чадвартай хүүхдүүд амьдардаг Хадагтай Перегриний овормоц хүүхдийн ордон байлаа.

